

Sygn. akt III AUa 1025/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski (spr.)
Sędziowie:	SSA Michał Bober SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska
Protokolant:	Lidia Pedynkowska

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2012 r. w Gdańsku

sprawy P. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o restrukturyzację składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. akt IV U 2391/11

1. oddala apelację;
2. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie III;
3. zasądza od organu rentowego a rzecz P. Ł. kwotę 5400

(pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1025/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. – powołując się na przepis art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585, ze zm.) w związku z art. 98 §2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego – w związku z wnioskiem P. Ł. z dnia 12 listopada 2002r. o restrukturyzację należności z tytułu składek, złożonym na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. nr 155, poz. 1287, ze zm.) stwierdził, że żądanie wszczęcia

postępowania restrukturyzacyjnego uznaje się za wycofane. Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie organ rentowy wskazał m. in., że pismem z dnia 23 grudnia 2002 r. P. Ł. wniósł o zawieszenie postępowania w sprawie restrukturyzacji ze względu na postępowanie toczące się przed Kolegium Kompetencyjnym przy Sądzie Najwyższym w sprawie ustalenia podmiotu właściwego do rozstrzygnięcia wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji ZUS z dnia 14 października 1994 r. Pismem z dnia 23 grudnia 2002 r. postępowanie restrukturyzacyjne na mocy przepisu art. 15 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców zostało zawieszona. Do chwili wydania decyzji, co P. Ł. wskazał w piśmie z dnia 14 września 2011 r., wniosek o podjęcie przedmiotowego postępowania nie został złożony, wobec czego organ rentowy wydał decyzję stwierdzającą, że żądanie wszczęcia postępowania uznaje się za wycofane.

Ubezpieczony P. Ł. złożył odwołanie od wymienionej wyżej decyzji, wskazując, że wartość przedmiotu sporu stanowi kwota 450.000,00 złotych. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu ubezpieczony zarzucił: 1) rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 15 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców – poprzez przyjęcie przez organ administracji publicznej, iż zawieszenie postępowania w przedmiocie restrukturyzacji należności publicznoprawnych na podstawie przepisu art. 15 cytowanej ustawy było zawieszeniem postępowania na wniosek strony, w trybie przepisu art. 98 §1 k.p.a. i w konsekwencji – wydanie na podstawie przepisu art. 98 §2 k.p.a. zaskarżonej decyzji; 2) naruszenie przepisu art. 101 § 2 k.p.a. – poprzez brak pouczenia strony w treści postanowienia o zawieszeniu postępowania z dnia 23 grudnia 2002 r. o treści przepisu art. 98 §2 k.p.a. Wskazując na powyższe zarzuty P. Ł. wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym – kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477¹¹ k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze strony B. Ł. – jako zainteresowaną, uznając, że prawa i obowiązki wymienionej wyżej osoby zależą od rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu.

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt I. zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że wniesione przez ubezpieczonego P. Ł. na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (DzU nr 155 poz. 1287 ze zm.) żądanie z dnia 12 listopada 2002 roku wszczęcia postępowania o restrukturyzację należności z tytułu składek nie zostało wycofane, w pkt II. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz P. Ł. kwotę 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pkt III. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz B. Ł. kwotę 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne. W dniu 22 lipca 1994 r. P. Ł. wraz z małżonką B. Ł. nabyli (w formie notarialnej) od Kombinatu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. część zabudowanej nieruchomości znajdującej się w T. przy ulicy (...). Wymieniony Kombinat był dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. W dniu 18 listopada 2002 r. P. Ł. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z wnioskiem o restrukturyzację zaległych należności wobec tego organu rentowego z tytułu odpowiedzialności Przedsiębiorstwa (...) P. Ł. za zaległe składki na ubezpieczenia społeczne należne ZUS od Kombinatu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. w likwidacji, w kwocie 450.000,00 złotych wraz z odsetkami, o których mowa w decyzji (...) z dnia 14 października 1994 r. Ponadto ubezpieczony oświadczył, że wymienione wyżej składki stanowią należności sporne, albowiem wystąpiono o stwierdzenie nieważności wspomnianej decyzji wraz z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego przez Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym. W tym samym piśmie P. Ł. bardzo obszernie przedstawił zarówno faktyczne, jak i prawne okoliczności powstania zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. W dniu 23 grudnia 2002 r. P. Ł. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie restrukturyzacji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wszczętego wskutek jego wniosku z listopada 2002 r. Uzasadniając wniosek o zawieszenie postępowania ubezpieczony wskazał, że równolegle toczy się

postępowanie przed Kolegium Kompetencyjnym przy Sądzie Najwyższym w sprawie ustalenia podmiotu właściwego do rozstrzygnięcia wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji ZUS z dnia 14 października 1994 r. (o numerze: (...)). Uwzględniając powyższy wniosek organ rentowy wydał decyzję z dnia 23 grudnia 2002 r., na mocy której zawiesił postępowanie restrukturyzacyjne w sprawie P. Ł., powołując się na przepis art. 15 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. nr 155, poz. 1287, ze zm.). Pismem z dnia 13 lipca 2004 r. (...) Oddział w G. poprosił P. Ł. o przybycie do (...) Inspektoratu tego Oddziału w celu złożenia wyjaśnień związanych z przedmiotowym postępowaniem restrukturyzacyjnym”. Jednocześnie organ rentowy wniósł o przedłożenie postanowienia Kolegium Kompetencyjnego przy Sądzie Najwyższym, wydanego w dniu 25 lutego 2003 r. w sprawie o sygnaturze akt: III KKO 18/02. Drugim pismem z tego samego dnia (tj. 13 lipca 2004 r.) organ rentowy zwrócił się z wnioskiem o przesłanie kopii postanowienia wydanego w sprawie o sygnaturze akt: III KKO 18/02 – bezpośrednio do Kolegium Kompetencyjnego przy Sądzie Najwyższym – Izbie Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. W dniu 30 lipca 2004 r. Sąd Najwyższy przesłał na adres (...) Oddział w G. – odpis postanowienia, o które wnosił organ rentowy (wpływ w dniu 2 sierpnia 2004 r.). Pismem z dnia 3 marca 2005 r. (...) Oddział w T. wezwał P. Ł. do podania informacji - w terminie 7 dni od daty otrzymania przedmiotowego pisma, pod rygorem pozostawienia wniosku o restrukturyzację należności bez rozpatrzenia – czy ubezpieczony nadal chce podlegać restrukturyzacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. nr 155, poz. 1287, ze zm.). Powyższe pismo doręczono na adres wskazany przez stronę w dniu 8 marca 2005 r. W odpowiedzi na wymienione wyżej wezwanie P. Ł. skierował do organu rentowego pismo z dnia 15 marca 2005 r. (wpływ do (...) Oddział w T. w dniu 18 marca 2005 r.), w którym ubezpieczony oświadczył, iż podtrzymuje wniosek o restrukturyzację należności złożony w listopadzie 2002 r. W tym samym piśmie P. Ł. poinformował, że wraz z małżonką B. Ł. wystąpił o stwierdzenie nieważności decyzji o numerze (...) z dnia 14 października 1994 r. oraz jednocześnie wniósł o „wstrzymanie wydania decyzji o warunkach restrukturyzacyjnych, do czasu rozpatrzenia wniosku o unieważnienie przedmiotowej decyzji”. Pismem z dnia 18 marca 2005 r., adresowanym do P. Ł., (...) Oddział w T. poinformował ubezpieczonego, iż z uwagi na niedochowanie terminu do złożenia oświadczenia, o które wyżej wymieniony był wzywany, wniosek z listopada 2002 r. o restrukturyzację należności na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców pozostawiono bez rozpatrzenia. Ponadto wymienione wyżej pismo zawierało oznaczenie organu, w którym je sporządzono ((...) Oddział w T. Wydział (...) Dochodów), oznaczenie adresata pisma (P. Ł.) oraz podpis osoby uprawnionej (aprobant A. H. – podpis nieczytelny). W dniu 14 września 2011 r. P. Ł. skierował do (...) Oddział w T. pismo, w którym skomentował swoje spotkanie z udziałem Dyrektora (...) Oddział w T. oraz dwóch pracowników tego Oddziału, do jakiego doszło w dniu 1 września 2011 r., a które dotyczyło postępowania w sprawie restrukturyzacji należności na podstawie wniosku złożonego przez ubezpieczonego w listopadzie 2002 r. W piśmie tym P. Ł. zaprzeczył, jakoby kiedykolwiek otrzymał pismo z dnia 18 marca 2005 r., którego kopię okazano mu podczas spotkania w dniu 1 września 2011 r. W odpowiedzi na powyższe pismo organ rentowy skierował do P. Ł. pismo z dnia 30 września 2011 r., w którym przedstawił swoje stanowisko w sprawie oraz podjął polemikę z twierdzeniami ubezpieczonego. Decyzją z dnia 30 września 2011 r., wydaną z urzędu, (...) Oddział w T. - nawiązując do wniosku P. Ł. z dnia 12 listopada 2002 r. o restrukturyzację należności z tytułu składek, złożonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. nr 155, poz. 1287, ze zm.) - stwierdził, że żądanie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego uznaje się za wycofane – z uwagi na upływ 3-letniego okresu liczonego od daty zawieszenia postępowania, w czasie którego strona nie złożyła wniosku o jego podjęcie.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, iż odwołanie wniesione przez ubezpieczonego jest uzasadnione, choć nie wszystkie podniesione w nim argumenty zasługują na uwzględnienie. Na wstępie Sąd ten rozważył dopuszczalność drogi sądowej w niniejszej sprawie, uznając się być właściwym (jako sąd powszechny) do rozpoznania niniejszej sprawy. Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie należało zbadać, czy istniały przesłanki do stwierdzenia przez (...) Oddział w T., że złożone przez P. Ł. żądanie wszczęcia postępowania o restrukturyzację należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (nazywanego dalej „postępowaniem restrukturyzacyjnym”) jest wycofane w rozumieniu przepisu art. 98 § 2 k.p.a. Zgodnie z przepisem art. 15 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. nr 155, poz. 1287, ze zm.),

nazywanej dalej „ustawą restrukturyzacyjną” – w przypadku istnienia należności spornych, postępowanie w sprawie restrukturyzacji ulega zawieszeniu, do dnia zakończenia sporu prawomocną decyzją albo do dnia wycofania wniosku, odwołania lub skargi. W sprawach restrukturyzacji należności publicznoprawnych w postaci składek na ubezpieczenia społeczne stosuje się odpowiednio te same przepisy co te, które dotyczą wymiaru i poboru tych należności (art. 9 pkt 2 ustawy restrukturyzacyjnej). W praktyce oznacza to odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585, ze zm.). Ta ostatnia ustawa nie reguluje kwestii zawieszenia i podjęcia postępowania administracyjnego w sprawie wymiaru i poboru składek na ubezpieczenia społeczne. Stosuje się więc w tym zakresie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Z przepisu art. 98 §1 i §2 k.p.a. wynika, że organ administracji publicznej może zawiesić postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu. Jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania żadna ze stron nie zwróci się o podjęcie postępowania, żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane. Analiza stanu faktycznego niniejszej sprawy wskazuje na to, że przed upływem 3-letniego terminu (liczonego od daty zawieszenia postępowania, tj. od 23 grudnia 2002 r.), wynikającego z przepisu art. 98 §2 k.p.a., (...) Oddział w G. podjął postępowanie restrukturyzacyjne z urzędu. Powyższa konstatacja wynika z faktu podjęcia przez organ rentowy – przed upływem okresu 3 lat od daty zawieszenia postępowania - szeregu czynności zmierzających do merytorycznego rozpoznania wniosku P. Ł. o restrukturyzację należności. I tak pismem z dnia 13 lipca 2004 r. (doreczonym na adres wskazany przez stronę w dniu 16 lipca 2004 r.), skierowanym do ubezpieczonego P. Ł., organ rentowy „prosił o przybycie do [...] Inspektoratu” – w terminie 7 dni od otrzymania pisma - „w celu złożenia wyjaśnień związanych z przedmiotowym postępowaniem restrukturyzacyjnym” (pismo (...) Oddział w G. z dnia 13 lipca 2004 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 40-41 akt ZUS). Pismem z tej samej daty (k. 42 akt ZUS) organ rentowy zwrócił się do Kolegium Kompetencyjnego przy Sądzie Najwyższym – Izbie Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, z wnioskiem o przesłanie kopii postanowienia z dnia 25 lutego 2003 r. (sygn. akt: III KKO 18/02), które zostało wydane w sprawie ustalenia podmiotu właściwego do rozstrzygnięcia wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji (...) Oddział w G., a które to postanowienie dotyczyło w praktyce sprawy P. Ł.. W odpowiedzi na powyższy wniosek Sąd Najwyższy przesłał organowi rentowemu kopię wymienionego wyżej postanowienia, która wpłynęła do (...) Oddział w G. w dniu 2 sierpnia 2004 r. (k. 43-48 akt ZUS). Kolejnym dowodem świadczącym o aktywności organu rentowego w okresie przed upływem 3 lat, liczonych od daty zawieszenia postępowania, jest pismo datowane na 3 marca 2005 r., w którym (...) Oddział w T. wezwał P. Ł. do podania – w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma, pod rygorem pozostawienia wniosku z dnia 12 listopada 2002 r. bez rozpatrzenia – czy wyżej wymieniony nadal chce podlegać restrukturyzacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (pismo wraz z potwierdzeniem odbioru - k. 49-50 akt ZUS). Zdaniem Sądu Okręgowego największe znaczenie dowodowe dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy (obok wspomnianego wyżej wezwania z dnia 3 marca 2005 r., adresowanego do P. Ł.) ma pismo z dnia 18 marca 2005 r. (o numerze: (...)), w którym (...) Oddział w T. poinformował ubezpieczonego, że z uwagi na niedochowanie terminu do złożenia oświadczenia, o które P. Ł. był wzywany, wniosek z dnia 12 listopada 2002 r. o restrukturyzację należności pozostawiono bez rozpatrzenia (k. 55 akt ZUS). Wszystkie powyższe dokumenty wskazują, że organ rentowy zajmował się merytorycznie sprawą P. Ł. już w lipcu 2004 r. i następnie – w marcu 2005 r. Wobec powyższego, tj. w kontekście wszystkich wymienionych wyżej pism organu rentowego - z dni: 13 lipca 2004 r. (dwa pisma – jedno adresowane do P. Ł., drugie zaś – do Kolegium Kompetencyjnego przy Sądzie Najwyższym), 3 marca 2005 r. oraz 18 marca 2005 r., należy uznać, że (...) Oddział w T. podjął postępowania restrukturyzacyjne z wniosku P. Ł. – jeszcze zanim upłynął 3-letni termin liczony od daty zawieszenia postępowania, o którym mowa w przepisie art. 98 §2 k.p.a. Powyższej konstatacji w ocenie Sądu Okręgowego nie zmienia fakt, że w aktach sprawy brak jest postanowienia organu rentowego o podjęciu zawieszono postępowania. Skoro jednak (...) Oddział w T. podjął czynności o charakterze merytorycznym - zmierzające do rozpoznania sprawy, to znaczy, że podjął postępowanie w sprawie P. Ł. per facta concludentia (w drodze czynności konkludentnych, dorozumianych). Skoro organ rentowy podjął czynności w sprawie P. Ł. już w lipcu 2004 r., a następnie w marcu 2005 r. wydał decyzję kończącą postępowanie w tej samej sprawie, to nie mógł we wrześniu 2011 r. stwierdzić, że żądanie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego uznaje się za wycofane, bo choć ubezpieczony faktycznie nie złożył wniosku o podjęcie postępowania w terminie określonym w przepisie art. 98

§2 k.p.a., to analiza akt sprawy wskazuje, że ZUS podjął postępowanie z urzędu (poprzez podjęcie szeregu czynności zmierzających do rozpoznania sprawy) jeszcze zanim upłynął 3-letni okres liczony od daty zawieszenia postępowania (tj. od dnia 23 grudnia 2002 r.). Powyższy wniosek jest zresztą zasadny także wówczas, jeśli nie uznawać pisma z dnia 18 marca 2005 r. za decyzję administracyjną, albowiem niezależnie od charakteru prawnego tego pisma należy stwierdzić, że organ rentowy podjął przed dniem 23 grudnia 2005 r. działania mające na celu rozpoznanie wniosku P. Ł. o restrukturyzację należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (choć ostatecznie rozpatrzenia samego wniosku odmówił). Wobec powyższego postępowanie restrukturyzacyjne zostało podjęte z urzędu przez organ rentowy przed upływem 3-letniego okresu, o którym mowa w przepisie art. 98 §2 k.p.a. Sąd Okręgowy nie podziela natomiast twierdzenia ubezpieczonego, jakoby P. Ł. w dniu 15 marca 2005 r. złożył de facto wniosek o podjęcie zawieszono postępowania restrukturyzacyjnego, gdyż z treści tego pisma wynika, że ubezpieczony co prawda podtrzymuje wniosek o restrukturyzację, ale jednocześnie wnosi o „wstrzymanie wydania decyzji o warunkach restrukturyzacyjnych, do czasu rozpatrzenia wniosku o unieważnienie przedmiotowej decyzji” (str. 2. pisma z dnia 15 marca 2005 r.), czyli faktycznie podtrzymuje żądanie zawieszenia postępowania. Ta ostatnia kwestia nie ma wszakże znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu – w kontekście faktu, że uprzednio organ rentowy sam, bez wniosku strony (tj. z urzędu) podjął postępowanie restrukturyzacyjne w sprawie P. Ł.. Wobec powyższego (...) Oddział w T. nie mógł później skutecznie twierdzić, że żądanie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego uznaje się za wycofane (art. 98 §2 a contrario k.p.a.). W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i na podstawie przepisu art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że stwierdził, iż wniesione przez ubezpieczonego P. Ł. na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. nr 155, poz. 1287, ze zm.) żądanie z dnia 12 listopada 2002 r. wszczęcia postępowania o restrukturyzację należności z tytułu składek nie zostało wycofane (punkt I sentencji wyroku). Ponadto Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach procesu na rzecz P. Ł. i zainteresowanej B. Ł.. O kosztach procesu Sąd orzekł mając na względzie zasady: odpowiedzialności finansowej strony za wynik postępowania (art. 98 §1 i §3 k.p.c.) oraz rozstrzygnięcia o kosztach w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 §1 k.p.c.). Koszty procesu należne ubezpieczonemu oraz zainteresowanej obejmowały koszty zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając: 1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 98 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.), poprzez uznanie, że wniesione przez P. Ł. żądanie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.), z dnia 12 listopada 2002r., nie może zostać uznane za wycofane, 2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 98 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.), poprzez uznanie, że przepis ten dopuszcza możliwość wszczęcia z urzędu, poprzez czynności dokonane, postępowania administracyjnego zawieszono na wniosek strony, 3. naruszenie prawa materialnego tj. art. 99 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.), poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że organ prowadzący postępowanie administracyjne nie może dokonać żadnych czynności w toku postępowania, które zostało zawieszono na wniosek strony, 4. naruszenie prawa materialnego tj. art. 104 § 1 w zw. z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, a także w związku z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.), poprzez uznanie, że pismo Zakładu z dnia 18 marca 2005r. w istocie stanowi decyzję administracyjną, 5. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 K.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów prowadzącą do przyjęcia, że organ rentowy poprzez czynności konkludentne, podjął z urzędu zawieszono na wniosek strony postępowanie restrukturyzacyjne, 6. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 477¹ § 1 K.p.c. w zw. z art. 1 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.) poprzez uznanie, iż B. Ł. przysługują prawa strony postępowania,

7. naruszenie przepisów praw procesowego tj. art. 98 § 3 w zw. z art. 99 i art. 109 § 1 K.p.c. poprzez przyznanie pełnomocnikowi B. Ł. kosztów zastępstwa prawnego, mimo, iż nie przysługują jej prawa strony postępowania, a nadto pełnomocnik nie złożył wniosku o przyznanie kosztów zastępstwa prawnego B. Ł.. Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, orzeczenie o kosztach postępowania, w tym o kosztach zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu skarżący umotywowwał podniesione zarzuty i wnioski.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zarzuty apelacji w części zasługują na uwzględnienie, jednak zaskarżony wyrok co do istoty odpowiada prawu i tylko w części podlegał zmianie.

Na wstępie przypomnieć można, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c. - tak orzeczono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r. II UZ 49/09 LEX nr 583831). Podobnie w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. (II UK 309/09, LEX nr 604210) Sąd Najwyższy wskazał, że zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu.

Podkreślenia zatem wymaga, iż istota przedmiotowej sprawy sprowadza się do oceny, czy organ rentowy w oparciu o art. 98 § 2 k.p.a. prawidłowo uznał żądanie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego za wycofane.

Przywołać w tym miejscu można w całości treść art. 98 k.p.a., w myśl którego: organ administracji publicznej może zawiesić postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu /§ 1/. Jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania żadna ze stron nie zwróci się o podjęcie postępowania, żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane /§ 2/.

Zwrócić należy uwagę, iż zacytowany wyżej przepis reguluje zawieszenie postępowania zależne od woli strony, przy czym istotnym jest, że znajduje on zastosowanie tylko w sprawach wszczętych i zawieszonych z inicjatywy strony. Innymi słowy, w oparciu o art. 98 § 2 k.p.a. żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania żadna ze stron nie zwróci się o podjęcie postępowania, jednak tylko w przypadku zawieszenia postępowania na warunkach określonych w § 1.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż przywołany przepis art. 98 § 2 k.p.a. nie znajduje zastosowania.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż zarówno organ rentowy, jak i Sąd w niniejszym postępowaniu, związany jest decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 grudnia 2002r., którą zawieszono postępowanie restrukturyzacyjne, jak wskazano w jej treści: „działając na podstawie art. 15 ustawy z dnia 30.08.2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców /Dz.U.Nr 155, poz.1287/, z którego wynika, iż w przypadku istnienia należności spornych, postępowanie w sprawie restrukturyzacji ulega zawieszeniu, do dnia zakończenia sporu prawomocną decyzją albo do dnia wycofania wniosku, odwołania lub skargi”.

Istotnym jest, że stosownie do treści przepisu stanowiącego postawę przywołanej decyzji, zawieszenie postępowania było obligatoryjne, a organ wydając decyzję o takiej treści de facto potwierdził istnienie należności spornych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w sytuacji zaistnienia przesłanek do obligatoryjnego zawieszenia postępowania, zgodnie z zasadą oficjalności organ rentowy zobowiązany był wydać decyzję w tym przedmiocie z urzędu i taki ma ona charakter, nawet w przypadku złożenia wniosku w tym zakresie przez stronę. W konsekwencji, skoro zawieszenie

postępowania restrukturyzacyjnego nie nastąpiło na wniosek, a z urzędu, przepis art. 98 § 2 k.p.a. w ogóle nie znajduje zastosowania i o tyle słusznie organ rentowy zarzucił jego naruszenie. Podkreślić można, iż zaskarżona decyzja jest jednak błędna, ale nie dlatego, że doszło do dorozumianego podjęcia postępowania, lecz z uwagi na to, że art. 98 § 2 k.p.a. nie znajduje zastosowania w przypadku zawieszenia postępowania z urzędu.

Reasumując w powyższym zakresie, Sąd Okręgowy zasadnie stwierdził, że wniesione przez ubezpieczonego P. Ł. żądanie z dnia 12 listopada 2002 roku wszczęcia postępowania o restrukturyzację należności z tytułu składek nie zostało wycofane, jednak wyrok ten odpowiada prawu z innych przyczyn niż wyrażone w jego uzasadnieniu. Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego podzielić należało zarzuty organu rentowego w zakresie w jakim zakwestionował on dopuszczenie do postępowania w sprawie na prawach strony współmałżonki wnioskodawcy - B. Ł.. Stosownie do treści art. 477¹¹ § 1 k.p.c. stronami są ubezpieczony, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy i zainteresowany. W myśl § 2 zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, decyzja uznająca żądanie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego za wycofane nie dotyczy praw i obowiązków współmałżonki wnioskodawcy, ani też prawa i obowiązki B. Ł. nie zależą od rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności postępowanie restrukturyzacyjne nie przenosi bowiem a limine odpowiedzialności na współmałżonka, gdyż wymaga to wydania decyzji o charakterze konstytutywnym, dotyczącym bezpośrednio współmałżonka. W konsekwencji, podzielać zarzuty apelacji, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. usunąć należało rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w przedmiocie zasądzonych na rzecz B. Ł. kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzeczona w pkt 2.

O kosztach sądowych Sąd Apelacyjny orzekł po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c., kierując się zasadami odpowiedzialności za wynik procesu oraz kosztów niezbędnych i celowych, uwzględniając nakład pracy pełnomocnika i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz wnioskodawcy zwrot kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję w kwocie 5400 złotych /§ 2 ust. 1 w zw. § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu/ - w pkt 3.